

TAHÁKY

Dějepis - pravěk a starověk

Taháky

Dějepis – pravěk a starověk

Úvodem (i když ho nikdo nebude číst)

Školní výuka dějepisu je zločin proti vzdělání. Místo toho, aby vám podali fascinující informace, které budete hltat (a že historie umí být fascinující), nacpou vám hromadu dat, uspořádaných do souvislého streamu nikdy nekončící nudy. A protože vědí, že je to nuda, donutí vás se to našprtat kvůli písémce.

Nakonec všechno zapomenete. A právem. Koho zajímá, kdo nastoupil po knížeti Bořivojovi? Nejspíš žádná jiná nula!

Jediný důvod, proč se to někdo šprtá, je, že není lehké vytvořit tahák, co učitel/ka nenajde.

Nemluvě o tom, že už výroba taháku na takhle debilní téma je ztráta času, který by se dal strávit něčím užitečnějším. Například šťouráním v nose.

A právě tady přicházejí Taháky. Je to soubor malých lístečků formátu A6, obsahujících zásadní data a informace k jednotlivým probíraným tématům. Každý tahák si vytisknete a snadno skryjete v kapse, pod lavicí nebo na pleši kantora. Taháky fungují i jako e-kniha v mobilu.

Podvádění ještě nikdy nebylo tak cool!

Váš přítel v nesnázích,

Fejk Fejkal.

Pravěk, lidstvo a archeologie

-3 milióny let před Kr. – výroba prvních kamenných nástrojů

-4. tisíciletí před Kr. – vznik písma, konec pravěku

Periodizace pravěku

Podle surovin

Doba kamenná: Paleolit, Mezolit, Neolit, Eneolit

Doba bronzová: Starší, Střední, Mladá

Doba železná: Starší (halštatská), Mladší (laténská)

Podle rodového uspořádání

Tlupa (stádo)

Rodové uspořádání

Rozpad rodové společnosti

Podle hospodářství

Přisvojovací

Produktivní

Způsob datování

Radiokarbonová metoda – Rozpad radioaktivního uhlíku ^{14}C na ^{12}C – Poločas rozpadu 5730 let

Co si zapamatovat

-Učitele, který vám dá tohle téma do písemky, protože většího magora už stěží potkáte.

-Až vám budou tvrdit, že v lovecko-sběračské tlupě muži lovili a ženy sbíraly, tak vězte, že je to založeno na studiu „primitivních“ kmenů v Amazonském pralese o několik milionů let později.

Takže je klidně možné, že ženy v pravěku sbíraly mamuty, zatímco muži lovili maliny.

Vznik a vývoj člověka

Kreacionistická teorie

- Striktní: Podle Bible (Genesis) – svět stvořen za 7 dní
- Kompromisní: Teistická evoluce – svět stvořil základ a nechal ho vyvíjet, jak popisuje Evoluční teorie.

Evoluční teorie

- Charles Darwin (1809-1882) – vývoj druhů na základě **náhodných mutací v genofondu**. Mutace nejvíce vyhovující prostředí se prosazuje.

Vývoj člověka

- První hominoidi – před 25 mil. lety, vývoj především Afrika a jihových. Asie
- Australopithecus (4 – 2 mil. let) - slepá linie
- Homo habilis – „čl. zručný“ (2,5 mil. let) - první nástroje
- Homo erectus – „člověk vzpřímený“ (1,8 – 0,5 mil.)
- Homo sapiens – „člověk moudrý“ (před 200 tis. lety)
- Neandrtálec – konkurenční větev vůči sapientovi, vyhynul
- Homo sapiens sapiens** (před 100 tis. lety)

Co si zapamatovat

-Aby bylo jasno: **Evoluční teorie neříká**, že když strčíte osla na poušť, začne se **aktivně vyvíjet** ve velblouda.

Ne, přátelé. Osel na poušti prostě chcípne.

Ve velmi nepravděpodobném případě, že dva oslí jedinci přežijí a mají potomky, ti získají úplně **náhodné mutace** – jeden má třeba blánu mezi kopyty a druhý tlustší kůži.

Ten, kdo přežije, předá své geny dál, zase s dalšími náhodnými mutacemi.

Jistě, tlustší kůže se na poušti hodí víc, ten druhý má proto větší šanci. O trošku.

Ne vždycky to ale vyjde. Když ten s tlustší kůží zakopne a namele se držku, ten s blánami má najednou vyšší šanci na přežití, protože **on si držku nenamlel**. Takže nečekejte, že všechny druhy mají ve svém prostředí stoprocentní logiku.

Občas můžou ve výsledku vzniknout totální zvěrstva.

Například člověk.

Periodizace

Doba kamenná

Paleolit (2,5 mil. – 10 tis. před Kristem)

Střídání dob ledových a meziledových

Nejstarší: První nástroje, kořistnické hospodářství

Starý: Homo erectus, doba ledová, využití ohně

Střední: Homo sapiens vs. Neandrtálec, lov zvěře, rozdělování ohně

Mladý: Homo Sapiens Sapiens, počátky kultury

Mezolit (8 – 6 tis. před Kristem)

Lovecký styl života dosahuje vrcholu

Neolit (6. tis. – 3,5 tis. let př. Kr.)

Počátky zemědělství – „neolitická revoluce“

Eneolit (3,5 – 2 tis. let př. Kr.) – objev kovu

Nadprodukt → dělba práce

Doba bronzová (2000 – 750 př. Kr.)

Bronz - odlévání na "ztracenou formu", chov dobytka

Únětická kultura (starší D.b.)

Knovízská kultura (mladší D.b.)

První státní zřízení – Mykénská civilizace

Vznik pravěkých národů - Řekové, Etruskové, Keltové

Germáni, Italikové, Ilyrové, Thrákové, Foiničané, předchůdci Slovanů

Co si zapamatovat

-Ten souboj sapientů s neandrtálci. Nejpravděpodobnějším důvodem, proč jedni přežili a druzí ne, bylo, že zatímco neandrtálci žili ve velkých tlupách v prostorných, do krajiny otevřených jeskyních, sapienti žili v malých rodinách ve všech možných dírách kolem. Takže když jste byli neandrtálec, nikdy jste nevěděli, odkud na vás vyskočí sapiens a zmasakruje vás.

Takže nejspíš všichni pomřeli na stres.

-Dodnes u mnohých lidí najdete neandrtálské DNA. Poznáte je snadno. Jsou menší a širší, mají holé hlavy a hajlují.